

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino po nakaznici.

Oglas se zaračunava po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostori za enkrat 2 K
za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Po načelnem sprejetju ustavnega načrta.

Veselite na račun državnih blagajn! Radičeveci in Narodni klub.

Beograd, 13. maja. (Izv.) Danes predpoldne so vsi klubi konstituante imeli seje, na katerih se je razpravljalo o momentani politični situaciji. V demokratskem klubu je prišlo radičevski glasovanju o ustavi do velikega veselja. — (Op. uredništva: Vsekakor neumestno veselje! Ustava je bila sprejeta z glasovi, ki so bili z raznimi vladnimi koncesijami kupljeni. In veselje na račun nepotrebnih izgub državnih blagajn pač ni modro — tudi za demokrate ne! Še prav posebno ne, če je skoraj polovica zbornice in s tem tudi najmanj polovica naroda proti ustavi!)

Beograd, 13. maja. (Izv.) Pri današnji seji verifikacijskega odbora se je razpravljalo o mandatih poslancev Radičeve stranke. Verifikacijski odbor je razveljavil mandat poslanca Janečka z motivacijo, da še ni 10 let stalno naseljen v naši državi.

Zagreb, 13. maja. (Izv.) Ker je za praznike nameravana skupščina Radičevih pristavov v Zagrebu prepovedana, vršili se bodo shodi po celih provinci. Sigurno je tudi, da se 12 poslancev narodnega kluba ne vrne več v Beograd.

Zagreb, 13. maja. (Izv.) Po zagrebških ulicah so danes marširali močni vojaški oddelki . . .

Nova veleizdajniška afera.

Zagreb, 13. maja. (Izv.) Državno pravdnštvo je vložilo obtožnico proti vpokojenemu profesorju dr. Milanu Šutlaju in drugom, ker so bile v neposredni zvezi z predstavnikmi takozvanega »hrvatskega komiteta« na Dunaju in v Budimpešti, katerega namen je bil teritorij

Hrvatske in Slavonije odcepiti od Jugoslavije. Državno pravdnštvo razpolaga z obširnimi obtežilnim materialom. Razprava bo razkrinkala zločinska podvzeta znanih veleizdajalcev Franka, Sachsa in Cagliardija, ki se nahajajo v sovražnem inozemstvu.

Resen položaj na Grškem. Konstantin zgublja na popularnosti. Venizelisti se hočejo polastiti vlade.

Pariz, 13. maja. Zadnje vesti, ki so dosepele semkaj iz Grčije, govore, da je položaj v Grčiji zelo resen. Popularnost kralja Konstantina je padla. Tudi gineva morala v vojski, kar kažejo mnogobrojne dezertacije. Tudi v kabinetu so se pojavile težkoče. Venizelisti so se jeli svobodno gibati in pridobivajo na ugledu. Napoveduje se napad na kralja Konstantina in ustanovitev prehodne vlade pod

predsedstvom Zaimisa. Pristaši Venizelosa bodo, kakor se sodi, odbili sodelovanje kakršnekoli vlade, ker zahtevajo, da se takoj vzpostavi Venizelosaova uprava.

Atene, 12. maja. Uradno volno poročilo z dne 11. maja: V odseku Ismid so se vršili mestoma topniški in pehotni boji. V severnem odseku smo razpršili nekaj oddelkov sovražne konjenice. V južnem odseku vlada mir.

Antantin pritisk na Nemčijo.

London, 13. maja. Chamberlain je izjavil v spodnji zbornici: Vlada smatra za neumestno, ukiniti svojčas izdane zakone v varstvo obnovitev, preden zadobi zagotovila o izvedbi plačilnih pogojev, katere je podpisala Nemčija. Carinske pristojbine na nemško blago pa se znižajo na 26 odstotkov in vsote, ki jih dobi Anglija na ta način, ne bodo tvorile dodatka k splošni taksi na nemški izvoz, temveč se bodo vštete v to takso.

Berlin, 13. maja. Pri včerajšnji seji državnega zbora se je državni kancelar dr. Wirth predstavil palamentu s kratkim nagovorom, v katerem je poudarjal, da vlada še ne

more predložiti nobenega programa, da pa bo vodila politiko, ki bo stremela za tem, da se ugotovi ultimatu in da se nemške obljube izpolnijo brez pridržka. Nemška vlada pa zahteva tudi, da nasprotniki priznajo njeno dobro voljo in da bo igra glede Gornje Šlezije poštena. Državni kancelar je prosil člane državnega zbora, da pojdejo z njim to težko pot in da čuvajo »ja« nemške vlade pred vsimi ovirami. Novi državni minister notranjih poslov dr. Grafenauer je v svojem govoru poudarjal, da se bo nemški državi najbolje godilo, ako se bo ozirala na potrebe posameznih dežel.

Poljaki se ne uklonijo.

Uprava v Gornji Šleziji v rokah poljskih vstašev.

Vratislava, 13. maja. (Izv.) Poljaki postavljajo povsod v zasedenem ozemlju svoje upravne funkcije. Antantini organi svarijo Poljake na njihova nezakonita dejanja, vendar Poljaki se ne uklonijo. Nemci upajo, da se bo moral Korfanti udati pritisku antante ter zapustiti novozasedene kraje. To bi splošni položaj le še poostriilo.

Vratislava, 13. maja. (Izv.) Iz Rosenberga vzeli so Poljaki seboj 80 Nemcev za talce, da na ta način zagotovijo življenje in slobodo poljskemu prebivalstvu.

Berlin, 13. maja. (Izv.) Telegraf-Union poroča iz Opelja, da so se v stanovanjih francoskih oficirjev vršile lišne preiskave.

London, 12. maja. Z ozirom na francoske vesti, po katerih je baje medzavezniška komisija obljubila

gornje-šlezjsko industrijsko ozemlje Poljski, doznava Reuterjev urad, da je naloga medzavezniške komisije na Poljskem samo poročati vrhovnemu svetu in naznačiti svoje nazore in nasvete, končno veljavno odločitev pa pripada samo vrhovnemu svetu. Prihodnja seja vrhovnega sveta še ni določena. Ker je zadeva ultimata Nemčiji rešena, ni potrebno, da bi se zavezniški ministri predsedniki takoj sestali. Kaj bo ukrenila reparacijska komisija, se še ne ve, ker bo počakala, kako bodo izpolnjevali Nemci svoje obveznosti.

Pariz, 13. maja. Poslaniška konferenca je vzela na znanje zadnje vesti iz Gornje Šlezije, kakor tudi poročila nemške delegacije, nakar se je bavila z različnimi vprašanji izvedbe mirovne pogodbe. Maršal Foch je prisostvoval seji.

KONCERT »HLAHOŁA« V MARIBORU.

Maribor, 13. maja. Nocojšnji koncert češkega pevskega društva »Hlahola« je bil izredno prirščna manifestacija vezi, ki spajajo bratski češkoslovaški narod z našim. Za Maribor pa je bil še posebej redek prvovrsten umetniški užitek. Kako zanimanje je vladalo za prireditve, dokazuje dejstvo, da so bile že včeraj vse vstopnice razprodane. Med burnim ploskanjem izbrane občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo Goetovo dvorano in galerije, je stopil mešani pevski zbor, skupno 120 pevcev na oder. Pod vodstvom pevovodje prof. Jiraka je zapel najprej našo narodno nato pa češko himno, katere so navzoči poslušali stoje. Že tukaj, kakor tudi pri vseh kasnejših izvajanjih, bodisi narodnih motivov, bodisi umetnih skladb mešanega oz. moškega in ženskega zbora so vzbudili prijetno presenečenje krasno ubrani, zvonko doneči glasovi. Odkrito občudovanje je izzval do zadnjih nihs glasovne dinamike očiti vpliv večje in energične roke obeh pevovodij prof. Jiraka in prof. Krupke, pod katerih vodstvom so zbor nastopali. Navdušenje prisotnih je bilo nepopisno. Poslušalci so obhajali pevce s cvetjem in pevovodjama je bilo poklonjeno več vencev. Z uspehom, ki so ga dosegli bratje Čehi v Mariboru, morejo biti povsod zadovoljni. Kdor pa jih je slišal, temu mora ostati prireditve v trajnem spominu. Po konkretnu se je vršil v Narodnem domu bratski sestanek, na katerem je narodno ženstvo pogostilo češke goste. Razvila se je živahna prosta zabava s plesom, ki je zapustila pri vseh najlepši vtis. (O sprejemu Hlahola v Mariboru je poročilo na tretji strani.)

POSVETOVANJA O NOVIH CARINSKIH TARIFIH.

Beograd, 13. maja. (Izv.) V finančnem ministru se je vršila zopet seja delegatov industrijalcev in trgovcev iz cele kraljevine. Ponovno se je pretresavalo vprašanje o carinskih tarifih glede uvoza. Za poljedelsko orodje in poljedelske stroje se pripravljajo novi načrt carinskih taks. po katerem bi bili ti predmeti carine prosti. Ta predlog bo še ta teden predložen ministrskemu svetu, kateri naj zadevo definitivno reši.

NEMCIJA MORA IZROČITI NAŠI DRŽAVI ŽELEZNIŠKI MATERIJAL.

Beograd, 13. maja. Češki listi so priobčili vest o nekakem sklepu kraljevske vlade, da zahteva ona od Nemčije železniški material namesto živine, ki jo ima Nemčija izročiti naši državi. Te vesti so netočne. Živina, ki jo zahteva naša država od Nemčije na temelju dodatka 4. VIII. dela versailleske pogodbe, bo po sklepu ministrskega sveta sprejeta ter so izvršene že vse priprave za njeno odpošiljatev.

ŠTAJERSKI DEŽ. ZBOR IN PRIKLJUČITEV K NEMČIJI.

Gradeec, 14. maja. Štajerski deželni zbor se zopet sestane dne 24. tm., da še enkrat zavzame stališče o predlogu glede ljudskega glasovanja za priključitev k Nemčiji, katerega je sprejel deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju.

BOLGARI DEMENTIRAJO.

Sofija, 13. maja. Minister notranjih poslov Atanazov je povodom obtoževanja srbskih listov glede ustanavljanja bolgarskih čet, ki se odpošiljajo v Makedonijo, izjavil zastopnikom listov: Izjavljam, da se v Bolgariji ne formirajo nobene čete. Da dokazem, kar trdim, sem povzročil, da napravi ministrski svet korake za ustanovitev mednarodne enketne komisije, ki bo dognala resnico.

ITALIJSKE PUŠKE ZA ALBANIJO.

Beograd, 13. maja. Iz Korče javljajo, da se je pred nekaj dnevi v Valoni izkrcalo 20 tisoč italijanskih pušk za Albance.

ČLANI ALBANSKEGA REGENTSTVA SE PRETEPAJO.

Beograd, 13. maja. Iz Elbasana poročajo, da sta se člana albanskega regentstva Atif paša in dr. Turkuli stepla. Dr. Turkuli je podal ostavko ter odšel v Švico, odkoder se več ne vrne.

Ustava Jugoslovanstva.

Kdo je narod? Kaj je volja naroda? — O tem se človek danes vprašuje, če čita »svobodoljubno« demokratsko časopisje. Dr. Trumbić glasuje proti ustavi, ki jo je pokril Nikola Pašić s svojim imenom. Nikola Pašić in dr. Trumbić, to sta dva moža, ki nam pomenita zgodovino boja dveh struj za Jugoslavijo.

Kakor ne odobravamo in nikdar odobraval nismo vseh posameznosti Trumbićevega dela v jugoslovanskem odboru, vendar moramo pošteno priznati, da je dr. Trumbić ves čas bil vsaj predstavnik ene misli: Jugoslovanske. Vsled Trumbićevega jugoslovanstva, ki seveda po naših mislih ni bilo dovolj popolno, je Nikola Pašić, sedanjí centralistični pokrovitelj, onemogočil jugoslovanskemu odboru do zadnjega časa vse delovanje v inozemstvu.

Današnji priljubljeni gospoda Pašića naj se samo malo zamislilo v tiste čase razaj in razumeli bodo, zakaj se nam zdi smešno poročanje LDU tam, kjer se glasi tako-le: »Proti ustavi je glasoval doktor Trumbić, ki je vsled tega izval burjo v vsej dvorani«.

Vemo, da ne zadene našega dopisnega urada nikaka krivda: če ga omenjamo, je to samo vsled tega, ker hočemo reči naša vjada poroča.

Dr. Trumbić je torej izval s svojim proticentralističnim glasovanjem burjo. No, to burjo, ki se je dvignila proti Velikosrbsku in ki zahteva enakopravno Jugoslovanstvo bodo čutili Pašićevi pristledniki še vse drugače izven parlamenta.

Saj vemo, da bodo v vladorepnem časopisju izhajale samo vesti o prevratnih elementih. Že sročnji »Slov. Narod« piše velikansko revolucionarno državotresno klobaso. Vršile se bodo baje na Hrvatskem popovske svečanosti. Radič bo skočil in se proglasil za kralja upornikov. Obeta se nam nov kmečki kralj Matija Gubec, Du-

hovniki dele obhajilo ustašem s parolo: v smrt za hrvatsko republiko.

Alli vedo pisarji teh vrst, kam to vodi?! Ali si niso nikdar oni zastavili vprašanja, kdo je narod in kaj njegova volja?! Mar naj se o ustavi svobodnega Jugoslovanstva sklepa tako, kakor so svoj čas jahali na srbskih kristjanih turški paše in od naše narodne pesmi prokleto poturice? Teh mož torej ni strah dejstvo, da mora predsednik hrvatskega narodnega kluba v naši jugoslovanski skupščini izjaviti, da ne prizna zakonitosti konstituante in s svojim klubom zapustiti naš jugoslovanski skupni parlament.

Taka je tedaj politična modrost vodilnih mož, ki se hočejo za vsako ceno »nametnuti« narodu (po domače: stopiti mu na tilnik).

Gotovo je, da se ta ustava, naj bo sprejeta ali pa ne, nikakor ne bo uveljavila v ljudstvu, dokler ne bo v resnici imela vseh znakov svobodne ustave.

Mi to resnico vemo in če bi nam bilo spoznanje te resnice že samo na sebi dovolj, bi o tem niti govorili ne.

Toda, ker ima človek na svetu v svoji vesti, dasi ne ve, ne kdo, ne zakaj mu le to vest dal, dolžnost, da se po tej vesti ravna, zato mi iz diktata svoje vesti povzdigavamo glas ter izrekamo protesni proti kakršnimkoli materialni ali pa duševni tlaki osvobodenega jugoslovanskega ljudstva od Triglava do Vardara.

Ustava Jugoslovanstva mora biti ustava vseh Jugoslovancev, ki bo za njo glasoval ves narod, ne pa samo klika, ki spleta temu narodu blič.

Jugoslovanstvo je pod nekdanjim tiranskim koračcem sanjalo o zlatu svobode in to zlato svobode bo tudi doseglo.

Ustava, ki mu uresničenje teh nadmori že v vsemu začetku, ni ustava svobodnega naroda.

Štrajk rudarjev v Angliji.

Čez tri milijene brezposelnih delavcev. Kriza v angleški industriji. Lloyd George posreduje.

London, 13. maja. (Izv.) Stavka v angleških premogokopih zavzema vedno večjo razsežnost. Nastop rudarjev proti lastnikom premogokopov se vedno bolj poostreje. Federacija transportnih delavcev je prepovedala svojim članom sodelovati pri transportih inozemskega premoga. V angleški industriji je vsled velikega pomanjkanja premoga nastal opasen zastoj; obrat za obratom se ustavlja. Število brezposelnih rudarjev in drugega industrijskega delavstva je 3.200.000. Po rudarski stavki povzročena škoda se cení tedensko na 12.000 funtov. Lloyd George je prošil zastopnike delavstva, naj mu stavijo predloge, na podlagi

katerih se omogočijo zopetna pogajanja. Dejstvo je, da so se stavkujocih priključili vsi ekstremni elementi države. Proti stavkujocih je organizirala vlada vse razpoložljive sile.

London, 13. maja. (Izv.) Za prevažanje inozemskega premoga uporabljala vlada vojaštvo in mornarje. S tem hoče vlada paralizirati ukrep transportnih delavcev, ki nočejo sodelovati pri inozemskih transportih premoga.

London, 13. maja. (Izv.) Delavske organizacije so se zavezale, da njihovi člani prevzamejo v oskrbo otroke štrajkujocih rudarjev, da se tako zagotovijo njih preživljanje.

SKRČENJE VOJSKE V ZEDINJENIH AMERIŠKIH DRŽAVAH.

Washington, 13. maja. (Izv.) Reprezentantna skupščina je sklenila zakon, da se število vojaštva zniža na 150.000 mož, za preskrbo katerih se je dovolilo 320 milijonov dolarjev.

PONEVERBA NA DUNAJU.

Dunaj, 13. maja. (Izv.) Pri spedijski firmi Karo in Jelinek je pomeveril prokurist Henrik Schwarz 3 milijone kron ter izginil bogvekam.

ŠTRAJK MESTNIH USLUŽBENCV V RIMU.

Rim, 13. maja. Občinska straža, ognjegasci, cestni pometalci in dimnikarji so stopili v stavko. Zahtevajo doklade k plačam in odpust žensk iz občinske službe. Ceste so v slabem stanju. Boje se, da bodo v kratkem začeli stavkati nameščenci pri cestnih železnicah in pri električnih obratih.

SKALNI PLAZ ZASUL CESTO PRI IMSTU.

Innsbruck, 13. maja. Kakor poroča »Alpenland«, je v bližini Imsta skalni plaz zasul cesto, ki je pretrgana v dolžini štiri kilometrov.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

13. maja.

Valute in devize.

Beograd: Valute. Dolarji 3330 do 3335, franki 274—277, lire 170—172, lili 56 do 57, marke 56—56 in pol, češkoslovaške krome 47—48, napoleonidori 115—116.
Dunaj: Valute. Dolarji 582—586, marke 1007—1013, funti 2325—2345, franc. franki 4870—4910, lire 3100—3120, dinar 1712—1762, poljske marke 68—70, švicarski franki 103,25—103,75, češkoslovaške krome 845,50—850,50.
Praga: Valute. Marke 116,75, švie. franki 1233,50, lire 366, franc. franki 580,50, funti 276, dolarji 67, dinarji 197,80, avstr. krone 11,15.
Curih: Berlin 950, Newyork 559, London 2234, Pariz 4740, Milan 3060, Praga 8,10, Budimpešta 2,75, Zagreb 4,15, Bukarešta 9,75, Varšava 0,70, Dunaj 1,30.

Efekti.

Zagreb: Banka za Primorje 910—920, Jadranska banka 1960—1980, Jugoslovanska banka 510—520, Ljubljanska kreditna banka 900—910, Riječka pučka banka 440—445, Pražedion 10.000 do 10.100.

YSI NA DELO ZA »JUGOSLOVENSKO MATICO«

Pred socijalističnimi zborovanji.

Praga, 9. maja 1921.

Z veliko napetostjo se pričakuje odločitev, do katere pride na zborovanju v došedaj t. z. socijalno demokratski levi, ki se vrši prihodnjo nedeljo.

Nekdaj močna stranka socijalno demokratska je razpadla na dva tabora na desnico in levo, in med njima se vodi jako oster boj za mase. Na zunanji se zdi, da je levica zmagača in da so mase z njo. Vse manifestacije 1. maja so nudile takšno sliko. Dočim so bila socijalno-demokratska zborovanja 1. maja zelo slabo obiskana, je bilo rovanje socijalno-demokratske levice na Vaclavskem trgu, kar se števila tiče, res impozantno, dasiravno se niti od daleč ne da primerjati z manifestacijami češkoslovaške socijalistične stranke.

Vendar pa kažejo vsa znamenja, da je impozantnost socijalno-demokratske levice le navidezna in da bodo množice odšle, kakor hitro pokaže vodstvo levice odločno pravo barvo. Množice se drže levice le zato, ker oglašajo ta radikalno politiko, drugače se je pa dosedaj smatrala še vedno za del socijalno-demokratske stranke.

V nedeljo pride do odločitve, kakšno pot naj ubere levica za bodoče: ali naj se smatra še zaneprej za del socijalno-demokratske stranke ali pa za del III. internacionale, podvržene Moskvi. V levičarskem taboru se ne kaže nič kaj prava zadovoljnost z diktati Moskve, ki hoče, da opusti češkoslovaška levica svojo samostojnost in da se združi z nemško levico oziroma z nemškimi komunisti v enotno komunistično stranko pod enotnim vodstvom. Res je, da je levica za radikalno politiko, vendar pa z ozirom na mase ne sme in ne more opustiti tal republike in državne samostojnosti in se postaviti glede državne in narodne samostojnosti na indiferentna tla, kakor to zahteva Moskva, ki govori o tem, da se bo Slovaška odtrgala od Čehov in združila z Madžarsko, češ, da je to nekaj naravnega, dočim je združitev s Češko nenaravno. Čeh vse preveč ljubi svojo domovino in s krvavimi žrtvami izvajevano svobodo, kakor da bi se temu idealu odrekel za lečo iz Moskve. Cinično naziranje Moskve na češkoslovaško državo bo trd oreh za nedeljsko zborovanje, kjer se ima stranka preleviti v komunistično.

Razum tega pa vse kaže, da avno najinteligentnejše delavstvo ne pojde med komuniste. Strokovne organizacije, namreč posebno železničarji, ne kažejo za to prav nobenega veselja, ker se bojijo, da bi imelo to za posledico razbitje dosedaj močnih strokovnih organizacij.

In tako se utegne zgoditi, da se bo levica v nedeljo zopet cepila in da bodo mesto ene socijalno-demokratske stranke tri stranke in poleg tega še strokovne organizacije z lastno politiko.

Proti tej razcepljenosti in razbitosti materialistične socijalne demokracije pa stoji stranka češkoslovaških socijalistov, ki bo imela ravnotako v nedeljo glavno zborovanje, trdna in enotna, močna in mogočna bolj kot kdaj prej, dasiravno je ravno ta stranka med vojno največ trpela in med vojno izgubila vse svoje premoženje.

Če primerjamo teh dvoje dejstev, se ne moremo ubraniti konstataciji, da materialistični socijalizem ni zadosti močen lek za ozdravitev družbe, za zboljšanje družabnega reda, temveč da je treba zato predvsem idealizma, tistega idealizma, ki preveča češkoslovaško socijalistično stranko.

F-n.

Državnozborna volitve v Italiji. Corriere della Sera piše: Dosedanji potek volilne kampanje vzbujajo nado, da bo 15. maj primeroma miren in da se bo glasovanje vršilo popolnoma svobodno. List izraža bojazen, da mnogo volilcev srednjih slojev ne bo šlo voliti, Nacionalistični pacifisti imajo nadmočje. Bloki niso na strani Giolittijev in nova zbornica ne bo imela večine za Giolittija. Giolittijev kabinet ne bo obstal dolgo.

Vstaja v Gornji Šleziji. Vstajši so izvedli danes sunek proti Olesnu. Zasedli so kolodvor v Kudobu. V Olesnu so vzeli približno 80 talcev in so oplenili več posestev, med njimi državno domeno Pawlowice. Aretirali so več krajin predstojnikov. Proti Opolu - Kotulin in Twardawa-Kozle sta neuporabni, ker streljajo vstajši. Mnogobrojni begunci hite iz Gornje Šlezije v Vratislavo.

Nerednosti pri upravi Herbersteinovih veleposestev pri Ptuj.

V "Jugoslaviji" z dne 11. maja je bilo na 3. strani natisnjeno odprto pismo na mojo osebo in podpisano previdno "Nameščenci" gosposčin Herbersteinovih. To pismo predstavlja v svojem celotnem obsegu navaden pamflet in izjavljam, da so vse menitve podkane nepravilnosti neresnične.

Smatram pod svojo častjo podrobneje razpravljati o tem odprtem pismu, še manj seveda odgovarjati pogumnim "nastavljenecem", ki bodo dobili pravočasno od druge strani nezaželeni odgovor.

Ponosim pa sem, da sem vkljub temu, da se je slovenski odvetnik zavzel za Nemca ravnatelja Gumperta proti Slovencu Ambrožu, dosegel zmago za Slovence in da je moje postopanje našlo polvalni odmev v slovenski javnosti brez razlike — strank. Da predvideva vse moje uradovanje v tej zadevi le koristi države po pokazala bližnja bodočnost ravno pri Herbersteinovih veleposestvih. Te poti ne bom zapustil, tudi če to ne bo zadovoljilo osebnih koristi posameznika.

Okrožni agrarni poverjenik:

Dr. Pfeifer s. r.

Maribor, dne 11. maja 1921.

Opomba uredništva. O zadevi smo se informirali v Ptuj ter se prepričali, da odgovarjajo gornje navedbe resnici. Slov. odvetnik, ki se je zavzel za zagrozenega Nemca Gumperta proti Slovencu Ambrožu je g. dr. Fermevc. Nimamo nobenega razloga, da bi zamočili njegovo ime, nasprotno imamo upravičeno sumnjo, da se je pod krinko "nastavljencev" infamno zlorabilo in mistificiralo naš list v osebni interes odvetnika dr. Fermevca in njegovega klijenta zagrozenega Nemca, bivšega ravnatelja Gumperta. Da si napravi javnost pravo sodbo, podajemo v naslednjem informacijo, ki smo jo dobili od zanesljive strani: Nemški grof Josip Herberstein, ki stalno živi v Ljubovicih na Češkem, ima v Ptujem okoli 4 srednjevelika veleposestva. Sedež uprave je grad Ptuj.

Nastavljenci uprave so poveljni Nemci sedaj seve "Čehoslovaki" in tem je načeloval do konca aprila t. l. poljski žid Nemec Hermann Gumpert. Ta človek se je proti Slovincem med vojno obnašal skrajno sovražno in bil z našimi slovenskimi kmeti surov in pravi valpet. Dokaz temu je, da so ga kmetije iz njegovega prejšnjega bivališča grada Vurberk (last Herbersteinov) nasilno pregnali. Celo streljali so ljudje na Gumperta. Preseliti se je moral vsled tega v Ptuj. Proti Gumpertu so pisali vehementno vsi lokalni listi brez razlike strank (Ptujski list, Straža). Tudi "Jugoslavija", katero se sedaj zlorablja v korist Gumperta je svojčas prinašala take članke proti Gumpertu!

Ko je prevzel vodstvo okrožnega agrarnega urada v Mariboru g. dr. Pfeifer, je povodom svojih uradnih opravil dobil urgentne zahteve za odstranitev Gumperta. Uvidel je, da tega človeka, ki o Slovincih nima pojma in se še danes povsod javno in s ponosom priznava kot Nemec, ni mogoče držati pri Herbersteinovi upravi. Dogovorilo se je z zastopnikom grofa Herberstein in zaščitnikom Gumperta, odvetnikom dr. Fermevcem, je odredil, da prevzame upravitelj Gabrijel Ambrož, zaveden Slovec in dober strokovnjak, ki je vodil pri Herbersteinu ekonomijo, vodstvo uprave in da ostane Gumpertu le vršitev gozdarsko-tehničnih del.

Ta odredba agrarnega poverjenika se je izpolnila le na papirju. Dejansko je vodil Gumpert z vredenostjo Fermevca celo upravo in odredil Ambroža. Intrigiral je tako dolgo med nastavljenici uprave, da je tam nastala popolna anarhija.

Iz strogo stvarnih ozirov se je moral preseliti Gumpert v svojo gozd, teh. del na grad Ebersfeld v bližini Ptuja. Potem je nastal red in mir pri upravi. Na zunanjo pa so začeli dr. Fermevc odnosi Gumpert in njegovi pristaši pri upravi, bombardirati urade s protesti itd. Skušalo se je Gumperta, slepo pokornega slugo grofa Herberstein, kateri se za tuk, posestva sploh ne briga, predstavljati kot nenadomestljivega in kot nekakega "mučenika". Kakšno dvolično vlogo je igral dr. Fermevc, naj služi dejstvo, da je potem, ko je bil s prvo odredbo agrarnega poverjenika navidežno zadovoljen, pustil dne 16. 4. t. l. poklicati upravitelja Ambroža v svojo pisarno, kjer mu je usilil podpis dokumenta glasilom katerega se zaveže opustiti vsako občebovanje z grofom, ki je notabene postala Jugoslov. državljanka in življ stalno v Ptuj — in da mora pokoren biti le grofu, sicer bo odpuščen iz službe! Tako je postopal slovenski odvetnik proti zavednemu Slovencu v prid Nemcu!

Tudi predmetni pamflet "odprto pismo" je vsaj neposredno izvor dr. Fermevčevega zastopanja.

V boljše poznanje zadeve še to: grof in grofica Herberstein sta se po približno 25 letnem zakonu sodniško ločila. Po daljših prepirih je grof prepustil grofici vsa jugoslov. posestva v prosti užitek in upravo. (Pogodba od 23. 3. 1920). Seveda te pogodbe ni hotel držati, G. Gumpert pa je skušal ta preprič v svoj prid izkoristiti.

Sedaj se gre za ureditev začasnega sekvestra, dokler zadeve ne reši končno

ministrstvo. Da pa prevzete tega veleposestva pod državno upravo s sekvestrom ni posebno po volji dr. Fermevca, je zelo umevno, ker mu bodo potem odpadli vsi zelo mastni sedanji zastopniški računi.

Seveda bližnja sekvestracija tudi večini nastavljenecem v kolikor so Nemci ne diši, ker vedo, da bodo prvi dan po uvedbi sekvestra ostavljeni.

Zastopnik ministrstva se je minuli teden celo osebno povodom svojega inspekcijskega potovanja v Ptuj na licu mesta prepričal o nujni potrebi, da se dene posetvo pod sekvestro. To je najbrž tudi neposredni vzrok odprtemu pismu, ker so gg. Gumpert in Co, videli, da je njih stvar sedaj izgubljena. Poskusili so torej zadnje sredstvo: osebno častikrajo, ki se jim tudi ne bo posrečila.

Kako absurdno je vsako sumničenje "osebnih vez" naj služi še dejstvo, da je moral pravni zastopnik dr. G. posoditi grofici denar za vsakdanje življenske potrebe in da je g. okrožni agrarni poverjenik g. dr. Pfeifer v svojem življenju le štirikrat videl grofice Herberstein in sicer vedno le pri uradnih opravilih v družbi uradnikov.

G. dr. Pfeifer ni pristaš NSS, temveč je demokrat, vendar pa si štejemo v dolžnost, da branimo njegovo osebno čast, ko se ga hoče iz zgolj osebnega umazano-ga koristolovstva oblatiti pred javnostjo in to celo od lastnih pristašev. Fej taki jedesarski metodi! Kjer se gre za bisago, tam jedesarji niso izbirni v sredstvih niti napram lastnim pristašem.

Poljski možje.

V. Witoš je majhen kmetič iz zahodnje Galicije, samouk, voditelj poljske ljudske stranke, ali kakor bi jo z našimi izrazi imenoval: "samostojne kmečke stranke". Pred vojno je bil poslanec v avstrijskem državnem zboru, kjer pa ni igral nobene znatnejše vloge. Videl sem ga, toda osebnih stikov z njim nisem imel, kakor me tudi stranka, ki se je šele snovala in je imela svoje pristaše samo po oddaljenih kmečkih okrajih, bližje ni zanimala. Drugače sem o njem iz ust odličnejših pristašev drugih strank slišal samo oceno: "kmet, toda razumen in pošten," a to se je izgovarjalo z neko omalo-važevalno potezo, češ: "vseeno samo kmet in kot tak ne more igrati večje vloge." Kadar je bila v Krakovu kakšna velika narodna slavnost, so pozvali Witoša, da je po obhodu govoril množici na kraljevem gradu Warel. Slovel je namreč kot najboljši ljudski govornik.

Ko je bila lanskega leta Poljska v največji nevarnosti in so boljševiki stali pred Varšavo, a časniki so poročali, da je že padla, je odstopilo prišnje poljsko ministrstvo in nikdo se ni upal prevzeti velike odgovornosti. Nastopil je pa Witoš in rekel: "Ja doce ratować Polke." ("Jaz hočem rešiti Poljsko.") In res je rešil, a ž njo še mnogo več. Ljudstvo se je dvignilo in z največjim navdušenjem hitelo na vojsko. Naenkrat je bilo pripravljeno za boj nad dva milijona mož. Žene so pomagale, dekleta prosila orožja. Vojakov je bilo, toda primanjkovalo je vsega, predvsem častnikov, potem orožja in sploh vseh bojnih potrebščin. Boljševiki so imeli doma od poprej mnogo bojnih potrebščin, imeli so tovarne za orožje, imeli mnogo izurjenih častnikov od poprej. Poljska je imela vseh častnikov samo okrog 18.000. Četam in celo bataljonom so morali poveljevati navadni vojaki. Orožja je bilo težko dobiti. Meja preko Tešinskega je bila zaprta radi spora s Čehi, preko Odanske so ovirali Nemci. Toda Witoš je pokazal, kaj zna matarski kmet. Izvršil je, kar je obljubil.

(Konec prih.)

Kako presoja mednarodni kapital našo ustavno politiko.

Trboveljska premogokopna družba ne bo prenesla svojega sedeža v Beograd temveč v — Ljubljano. Trboveljska premogokopna družba ima v svojem vodstvu žide in ti že vedo, da je treba dirigirati slovenske kozle industrijalno v Beograd, na dober pašnik se bo pa vsedel Izrael.

To je problem centralizma in avtonomizma.

Viktor Parma in — kritiki.

Ob uprizoritvi "slovenske izvršne opere" Zlatoroga (dunaisko - italijansko - slovenskega konglomerata) so kritiki z ozirom na Parmovo častljivo starost obzirno molčali. V zahvalo za to jim deli v "Slov. Narodu" nauke in zagovarja Rukavino. Gosp. Parma se je ravnateljstvu opere zahvalil za uprizoritev »Zlato-

roga« s tem, da je udaril po — kritiki. Najbrž bo začel pozabljati tudi čez ravnateljstvo opere v Zagrebu, ki je »Zlatoroga« — odklonila.

Ravnatelj, orkester in operno oboje pripravljajo Parmi zahvalno diploma in obujajo kesanje, ker so dosedaj »Zlatoroga« samo — zasmejovali. Od sinoči ima »Zlatorog« mnogo večjo vrednost kot prej.

Gospodarstvo.

O POSLEDICAH INFLACIJE.

Ponovno smo že imeli priliko pečati se z zlemi posledicami inflacije, t. j. poplave bankovcev, ki nastaja s tem, da država najema posojila pri Narodni banki brez vsakega bankovnega kritja, le na podlagi lastne obveze. Izvajali smo, da je posledica natiskavanju bankovcev, padanje vrednosti istih najprej v inozemstvu, potem tudi v lastni državi in nadalje vedno večja draginja radi zmanjšanja kupovne moči bankovcev, ki niso dovoljno kriti in za katere se mora vsled tega uvesti prisilni natečaj, t. j. da jih mora vsak državljan sprejemati kakor zakonito plačilno sredstvo za vsako vsoto, ne da bi imela Narodna banka dolžnost jih zamenjati proti polnovrednemu zlatemu in srebrnemu denarju. Povod, da se danes vračamo k temu vprašanju, nam daje serija člankov v beogradskem »Trgovinskem Glasniku«, v katerih nekdo zastopa vztrajno mnenje, da najemane posojil od strani države pri Narodni banki v obliki izdajanih bankovcev ne le ni škodljivo, nego celo koristno, ako država tako najeto posojilo uporablja za obče-koristne naprave in investicije sploh, v prvi vrsti za zboljšanje prometnih sredstev. Proti temu naziranju je povdarjati, da bi se isto dalo upravičevati le tedaj, ako bi mogla država zadovoljiti vsem svojim potrebam z lastnimi pridelki in izdelki, ali pa ako bi njen izvoz in njene kakoršne-sibodi tirjave proti inozemstvu nadkrijevale uvoz in dolgove proti inozemstvu, z eno besedo, ako bi bila njena plačilna bilanca aktivna. Kakor smo že takrat naglašali, treba je razločevati med trgovinsko in plačilno bilanco. Prva pomenja razmerje med vrednostjo izvažanega in uvažanega blaga, a druga razmerje med vsemi kakoršnimisibodi dolgov in tirjavami proti inozemstvu. Zgodi se torej lahko, da ima ena država ugodno trgovinsko, a neugodno plačilno bilanco in narobe. Za tečaj denarja ene države je torej odločilna le plačilna bilanca. Ako je plačilna bilanca ugodna (aktivna), t. j. ako ima ena država od inozemstva več prejetj nego istemu izplačati, ostane lahko ves domač denar v državi ter pride še tuj denar v isto za izravnanje razlike. V tem slučaju domač denar ne more zgubiti na vrednosti ter proti tujemu lahko še zraste. Ako je pa plačilna bilanca ene države neugodna (pasivna), t. j. ako ima inozemstvo od iste več tirjati, nego ji dolguje, mora država z neugodno plačilno bilanco izvažati svoje bankovce v poravnanje razlike v inozemstvo in ako ta denar ni bankovno pokrit (t. j. z dragocenimi kovinami in z dobriimi tujimi valutami, tujimi in domačimi popolno varnost nudečimi trgovskimi menjicami in s popolno varnimi vrednotami), ne sprejema inozemstvo omenjenih bankovcev po nominalni vrednosti, ampak pod isto v razmerju, ki odgovarja zaupanju v plačilno zmožnost Narodne banke, ali pravzaprav države, ki je dolžnik iste banke brez efektivnega kritja. Naša država je v položaju, da ima pasivno trgovinsko in plačilno bilanco, ter da njeni davki ne pokrivajo niti tekočih izdatkov. Te dni se je celo poročalo, da bo znašal deficit za pretečeno poslovno dobo namesto predvidjenih 400 milijonov kron, 2000 milijonov kron, ker da je država iztirjala komaj eno tretjino predpisanih davkov. Z ozirom na tako stanje ni nobenega dvoma, da bi morala nadalnje najemanje posojil pri Narodni banki od strani države, še bolj potlačiti tečaj naših bankovcev na svetovnem trgu, tudi če bi se posojila najemala le za investicijske svrhe, pri čemer pa ni izključeno, da bi bila država radi deficita v rednem gospodarstvu, primorana se takniti takega posojila v kritje neobhodno tekočih izdatkov. In tudi če bi država uprava kaj takega ne storila, zadostuje že suho dejstvo, da ni državni proračun v ravnotežju, da inozemstvo ne zaupa bankovcem take države ter da jih

To, pa to...

V vrstah NSS ni proletarcev trdi »Jutro«. Ne čudimo se Morgenstern-socijalistom, da po dvehletnem stricženju delnic raznih »nacionaliziranih« podjetij, ne vidijo več proletarskega naroda. Za »Jutro« je javni in privatni namesčenec, mali obrtnik in delavec kratkoma buržuji! Zato je tudi NSS buržujska stranka!

sprejema le še z znatnim odbitkom. Naši državi ne preostane torej drugega, nego da spravi najprej v red svoj proračun ter da najame za potrebne investicije zunanja, ali ako to ne gre, notranja posojila. Povečanju inflacije s posojili pri Narodni banki mora pa enkrat nehati, ako se noče dovesti države do gospodarske propalosti.

★

+ **Vzorčni vlak na balkan.** Balkanske države so za češkoslovaško industrijo najvarnejši trg. Ravnateljstvo Praških vzorčnih veletrgov je sestavilo vsled tega posebni vzorčni vlak obstoječ iz približno 30 vzorčnih vagonov, v katerih bo razstavljeno večji del vse kar Jugoslavija od inozemskih izdelkov potrebuje. Vzorčni vlak se bo ustavljal v vseh večjih mestih Jugoslavije in sosednih držav, kjer bo ostajal toliko asa, da si bodo interesenti lahke blago popolnoma ogledali in oddali ev. tu, di svoja naročila. Potovanje bo trajalo najmanj 6 tednov in bo imelo sledečo smer: Jassy, Galac, Bukarešt, preko Donave v Raščuk, Varno, Šumen, Plevno, Zofijo, Plovdiv in dalje v Niš, Skopje, Beograd, Novi Sad, Zagreb, Ljubljana in čez Maribor nazaj na Češko. Vzorčni vlak bo vseboval vzorce blaga, ki se na Balkanu najbolj potrebujejo, t. j. gospodarske stroje, gospodarska orodja, lokomotive, vagoni, železarske izdelke vsake vrste, porcelan, steklo, steklene izdelke, čevlje, mineralna olja, gume, lanene in tekstilne izdelke itd. Podrobnejše informacije se dobe pri »Upravi vzorčnih velesejmov, Praga I.« Staromestska radnice.

+ **Komisija za preskrbo vračajočih se vojniki** v Ljubljani razpisuje oddajo vseh težaških, zidarskih in tesarskih del pri zgradbi novega sanatorija na Gliniku (postaja Križe pri Trzinu na Gorenjskem). — Ves gradbeni material dobavi komisija sama in odda delo po enotnih cenah, ki naj jih ponudniki upišejo s številkami in popis razpisanih del. Pravilno izpolnjene in korekove ponudbe je vpslati v zaprtih ovitkih do dne 23. maja t. l. razpisovalni v pislope St. Peterske vojašnice v Ljubljani. Ponudbe je staviti na v to sestavljeno obrazce, ki jih je dobiti pri komisiji, kjer bodo na vpogled tudi vsi načrti od 17. do 21. maja t. l. Komisija si pridržuje pri oddaji dela popolno svobodo.

+ **Razpis dobave pisarniškega materiala za Upravo državnih monopolov v Beogradu.** Dne 27. maja t. l. ob 16. uri se bo vršila v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ponudbena licitacija za nabavo raznega pisarniškega materiala, posebno: kancelijskega in konceptnega papirja, plovka, črtanega in papirja za stolno pisanje, ovojnega papirja, ovitkov, ravnil, peresnikov, tinte, svinčnikov, trakov za pisalne stroje, radirk, toaletnega mila itd. Kavecija znaša za domačino 10%, za tujece 20%. Ponudbe je poslati Upravi državnih monopolov v Beogradu, kjer so seznanili predmetov, ki jih je dobaviti, dobavni pogoj in drugi pripomočki na vpogled. En izvod razpisa, pogojev in seznama blaga, ki ga je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročati. (Štev. 4114).

+ **Zanimanje za jesenski praški vzorčni velesej** je v domačih in inozemskih krogih razstavljalec zelo veliko po dose-danjih priglasi-tvah se sme soditi, da bo udeležba na prihodnjem velesejmu še mnogo večja, nego je bila na prejšnjih dveh. K udeležbi se pri-glašajo že danes tudi mnogo firm, ki doslej niso razstavljale, in številna vprašanja iz inozemstva so nedvomno dokaz, kako tudi tušina razumeva pomen in važnost praških velesejmov. Razstavljalni oddelki praških vzorčnih velesejmov opozarja ponovno, da je treba priglasi-tveno golico izpolniti natančno v vseh rubrikah, od katerih ni niti ena odveč. Ne-popolne priglasi-tve mora pisarna vračati v izpolnitev, kar rešitev priglasi-tve brez potrebe zadržuje. V stavljenem programu praških vzorčnih veletrgov je za letošnje leto stavba nekaterih nadaljnjih paviljonov v celotni ploskovni meri 12.000 m²; vendar je vkljub temu treba, da se pri-lave razstavljalec pošljejo do konca t. m., ker ne gre samo za pravočasno obdelavo došlih prijav, temveč tudi za možnost učinkovite reklame doma in v inozemstvu. Pri-lave razstavljalec se sprejemajo v pisarni Praških vzorčnih veletrgov v Pragi I. Staromest-ska radnice. Oddajo se lahko tudi v pisarni Jugoslovanskega zastopstva Praških vzorčnih veletrgov, Ljubljana, Kongresni trg 3-1.

Dnevne vesti.

— **Nova metoda.** Da bi škodovali našemu listu, so njegovi nasprotniki ubrali novo taktiko: mistificirati list in ga zlorabljati v grde neosnovane osebne napade. Zadržane so nam razne »verodostojne« osebne prinise oz. poslane hude napade na razne osebe. Pri vsej previdnosti smo zadnje dni žal parkrat nasledili ter potem priobčili lojalne popravke, ker ne maramo nikomur delati krivice. Teh popravkov nas ni sram. Povemo pa javno, da se mistificirati in zlorabljati ne damo več. Za vsakega takega dopisuna ne velja uredniška tajnost in ga bomo brezobzirno povedali, naj nosi sam posledice.

— **Izgubljene denarne pošiljke v Rusiji.** Oddelek predsedništva ministrskega sveta za izvršitev mednarodnih dogovorov objavlja: Vse one osebe in društva, ki zahtevajo povračilo za izgubljene denarne pošiljke bivšim avstro-ogorskim vojnim ujetnikom v sovjetski Rusiji, se naprošajo, da pošiljajo svoje prijave ali neposredno Likvidacijskemu odseku kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju, ali pa Oddelku za izvršitev mednarodnih dogovorov v Beogradu. To velja tudi za vsa oblastva, ki so te prijave že prejela, v slučaju, da so že uvedla postopanja, v kolikor to spada v njihovo pristojnost.

— **Gledališče v Sarajevu.** Pričele so se adaptacije na Društvenem domu, ki je bil kupljen za gledališče. Gledališče bo imelo nekoliko vrst širokih lož, balkon in galerijo za stojišče. Oder bo razširjen in podaljšan. Dela bodo končana meseca avgusta, tako da bo gledališče moglo pričeti s predstavami meseca septembra.

— **Iz koroškega vilajeta.** V št. 107. z dne 6. t. m. omenjena brata Urbanec nista odpadnika temveč vrlo zavedna Slovenca, ki sta se hrabro borila na koroški fronti za našo stvar. Res je, da sta sedaj v Borovljah, to pa radi tega, da iztirjate svoje in svojih sorodnikov terjatve, ki jih imajo tam še iz pred plebiscita. Vagon svinj, ki sta jih prejela iz Jugoslavije, je bil izmed tontingenta, ki ga je poslala Jugoslavija Avstriji ter sta zanj plačala predpisno visoko izvozno carino.

— **Delegacija Narodno-socialistične stranke** je odšla 11. t. m. v Prago na strankin zbor Češkoslovaške socialistične stranke.

— **Praški brzdovlazi vozijo,** kakor poroča obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani, zopet kakor pred omejitvijo vrometa.

— **Sestanek delegatov jugoslovanskih in češkoslovaških planinskih društev.** Dne 15. t. m. se vrši v Mestni dvorani ob 9. dop. sestanek delegatov jugoslovanskih in češkoslovaških planinskih društev. Namen sestanka je sklepanje o ustanovitvi Jugoslovanskega planinskega Saveza in o medsebojnih odnosih med jugoslovanskimi in češkoslovaškimi planinskimi društvi.

— **Naredba ministrstva trgovine in industrije** glede potovanja letovskih in zdravniških gostov iz inozemstva v Jugoslavijo. Tujci iz Češkoslovaške, Nemške Avstrije ter iz teritorij Julijske Benečije, ki hočejo potovati v kako zdravilišče ali letovišče Slovenije, se morajo zgledati pri Generalnem konzulatu kraljev. SHS v Pragi, Dunaju ali Trstu oz. pri konzularnem predstavstvu v Gradcu ter izpolniti pasportni list. Istočasno se imajo obrniti na Tourist office, Ljubljana, z dopisom, v katerem je za vsako osebo posebej navesti: 1. ime in priimek, 2. dan in leto rojstva, 3. država in kraj pristojnosti, 4. točna adresa, 5. kopališče in letovišče, v katero se želi priti, 6. dan prihoda in 7. doba bivanja v kopališču. Tujec, kateremu je poslal Tourist office potrdilo, se mora javiti s tem potrdilom in s pravičnimi potnimi listinami pri zgoraj omenjenemu konzulatu, ki mu izda vizum, ki velja tudi za povratek. Generalni konzulat v Trstu sme na zahtevo tujca izdati vizum, ki velja za 4 mesece in za večkratno potovanje. Potno dovoljenje velja samo za bivanje v kraju, za katerega se glasi vizum. V dopisu na Tourist office je priložiti za poravnavo poštnih in drugih stroškov 5 dinarjev za osebo, za vsako nadaljnjo osebo pa še po 1 dinar.

— **Za ureditev zobotehnštva** se je vendar začela vlada brigati. Sestavijo se komisije, pred katerimi bodo morali položiti izpit vsi, ki bodo hoteli izvrševati zobotehnštvo. Pričakovati bi bilo, da se prepušte k izpitu le taki, ki z učenim spričevalom dokažejo strokovno izvežbanost. Potem pa se naj tudi odločno odpravi zakonito zobotehnštvo, s kakršnim se posebno v Ljubljani bavi cela vrsta neizvežbanih ozir. nekonzesijoniranih.

— **Iz krogov invalidov** dobivamo priporočila, da se pri oddaji prošnje invalidov mesece in mesece zavlačujejo, končno pa se še neugodno rešijo ter dobe trake.

like ljudje, ki zdaleka niso tako potrebni, kakor invalidi. Čemu iz revežev vleči kroleže za kolke? Sploh bi bilo pravično, da so vse prošnje in vloge res revnih invalidov kolkovine proste.

— **Otvoritev restavracije in kavarne** Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini se vrši v soboto 14. t. m. Oba obrata stojita pod vodstvom gosp. Milana Martinovića, najemnika hotela »Union« v Celju.

— **Za sodnega izvedenca za knjigovodstvo** je imenovalo deželno sodišče v Ljubljani g. Fran Skerlepa.

— **Premestitev.** K čekovnemu uradu v Sarajevu je premeščen dr. Keržan, provizorični tajnik ljubljanskega čekovnega urada.

— **Promocija.** Na dunajski univerzi je promoviral 6. t. m. doktorjem vsega zdravilstva g. Albin Gregorc iz Novega mesta.

— **Sekcija Ljubljana** Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov pozivlja še enkrat svoje izven Ljubljane stanujoče člane, ki žele, da se jim preskrbi stanovanje ob času glavne skupščine UJIA, naj se takoj javijo inž. Viktor Zupancu, Ljubljana, mestni stavbni urad. Izkaznice za polovično vožnjo naj zaprosijo člani najkasneje do torka 17. t. m. pri inž. I. Pečariju, Ljubljana, rudarsko glavarstvo. Inženjerjem državnim uslužbencem je iz Beograda dovoljen dopust za 21.—23. maja.

— **Prva koncertna veselica v Pokrahi.** Pekerska mladina priredi v nedeljo 15. t. m. veliko koncertno prireditev na vrtu gostilne g. Živca v prid Jugoslovanske Matice in šole v Pekrah. Sodeluje vojaška godba in pevsko društvo »Jadrani«. Upripori se tudi dvodejanska burka »Trije tički«.

— **Kdor hoče zaslužiti 10.000 frankov,** naj izsledi Mojzesa Frenkla in Hejba Gareljca, i sta v nekem hotelu v Bukarešti ukradla katalog rumunskih znanj, vrednih 500.000 frankov.

— **Dečlica izgnila.** Dne 4. t. m. je izgnila z doma 14letna Zofija Petrič, hči železničarja. Dečlica je za svojo starost dosti velika, vitka, podolagasta, belega obraza, plavalasa. Obležena je bila v rdečo obleko z belimi progami, na glavi je imela črno ruto, na nogah pa nizke čevlje.

— **Aretacija velike tatinske družbe v Sarajevu.** Tukajšnji policiji se je posrečilo izslediti veliko tatinsko družbo ter njene pomagače, ki so ukradeno blago prodajali v Zagrebu. Tatovi so vladali v trgovine z manufakturami. Večji del ukradenega blaga so našli, manjši del pa so tatovi že prodali. Krivci so izročeni državnemu pravdnstvu.

— **Opozorila se na oglaševanje** The Rex.

Ljubljana.

— **Pozdravljen češki pevski zbor!** Iskreno pozdravljeni dragi brati Čehi iz zlate Prage! Tisoči prijateljskih src, počaščenih za vašim občiskom, vam kličejo: Dobrodošli! Naj vam bo kratko bivanje med nami prijetno, domov pa odnesite najlepše spomine na brate osvobodenege juga!

— **Ljubljanskemu prebivalstvu!** Ljubljana pozdravi danes prvič po osvobojenju drage brate in sestre, ki prihite k nam, da navežejo z nami one bratske stike, ki smo jih zapustili v zlati Pragi še pred prevratom v aprilu leta 1918. Pozivam rodoljubno ljubljansko prebivalstvo, da okraši svoje hiše z zastavami in se udeleži v čimvečjem številu slavnostnega sprejema na glavnem kolodvoru. V Ljubljani, dne 14. maja 1921 — Dr. Ivan Tavčar.

— **Promenadni koncert** Gosposvetskega zvonca se vrši v nedeljo dne 15. maja t. l. od 11. do pol 13. ure v Lattermanovem drevoredu. Svira godba Dravske divizije pod vodstvom g. dr. Čerina. Za slučaj slabega vremena se preloži koncert na ponedeljek dne 16. maja 1921.

— **Gospodovski zvon** se je obrnil na ravnateljstva različnih šol s prošnjo, da bi dala na razpolago žensko in moško mladino v svrhu prodaje cvetlic toda prošnja je ostala brezuspešna, in se včerajšnje seje razun akademikov Korošcev in par Primorcev, ter Korošic ne dajčinj ni nikdo od šolske mladine odzval. Pozivljamo vse one gospodičarje in gospode, ki bi iz narodnega prepričanja radi sodelovali pri prodaji cvetlic naj se javijo v nedeljo zjutraj ob 8. uri v magistratni dvorani. Imena sodelujočih se bodo objavila v listih.

— **Velik vrtni koncert** priredi tamburaški odsek »Bratstva« na binkoštni ponedeljek v vrtnih prostorih gostilne »Kolezija« v Trnovem. Vabijo se vsi tovariši in prijatelji, da se zabave polnoštevno udeležje. V slučaju slabega vremena se preloži koncert na poznejši čas.

— **Društvo »Gospodovski zvon«** priredi na binkoštni nedeljo, dne 15. t. m. cvetlični dan in od 11. do pol 13. ure promenadni koncert v Tivoliju. Čisti dobiček

je namenjen v prid koroškim Slovincem. Spominjajte se ta dan vsi slovenski koroški bratovi! Naj bo ta dan manifestacija za nas še vedno neizgubljeni Korošani!

— **Javno predavanje** v Mestnem domu. V torek 17. t. m. predava ob 5. pop. vseučil. prof. g. Fr. Hleščič o poljski Gornji Šleziji. K zanimivemu predavanju vabi »Kolo Jugosl. sester« in »Društvo prijateljev poljskega naroda«. Za pokritje stroškov je prostovoljni prispevki.

— **Kolo jugoslovanskih sester** poziva vse članice, da sodelujejo v nedeljo pri cvetličnem dnevu na korist našim koroškim bratom. Gospodične prodajalke cvetlic se zberejo ob 8. na magistratu, kjer leži cvetje na razpolago. Koncerta v Zvezdi se udeležijo vse članice polnoštevno.

— **Koncert v hotelu »Tivoli«** v nedeljo 15. t. m. dopoldne od 10 do 1 ure dopoldne. Popoldne od 4 do 9 ure zvečer. V ponedeljek 16. t. m. dopoldne od 10 do 1 opoldne. Popoldne od 4 do 9 ure zvečer. Vstopnina prosta.

— **Porotno zasedanje v Ljubljani** se prične 30. t. m.

— **Vlom.** V noči na 13. t. m. je bilo vlomljeno v vrtno uto Karla Babnika v Zalokarjevi ulici. Tat je odnesel 2 prešiti odeji, 4 vojaške odeje in 2 vreči.

— **Roparski vlom.** Kleparski pomočnik Julij Derganc, doma iz Metlike, je vdrl ponoči v stanovanje sprevednika drž. želez. Martina Mlakarja v Hrenovi ulici ter spečega udaril z neko rečjo po glavi. Natakara Ivanka Brenčič je roparja, ki je odnesel 2000 K, pregnala. Derganca je policija še tisto noč aretirala ter je rop prižgal.

Maribor.

— **Veličasten sprejem »Hilakola«** v Mariboru. Včeraj dopoldne so plapolale po vseh ulicah trobojnice in v cellem mestu je vladalo slavnostno razpoloženje. Takoj po 12. uri je hitelo mnogobrojno občinstvo na kolodvor, da sprejme češke brate. Ko so stopili bratje Čehi, 185 po številu, iz vlaka, ki je imel 2 urno zamudo, je zaigrala vojaška godba našo in češkoslovaško narodno himno. Nato jih je pozdravil v imenu vlade okr. glavar dr. Lajnišič za mesto vladni komisar dr. Poljanec, za narodno ženstvo ga. Maistrova, v imenu češke obci akad. slikar Janovsky, za Glasbeno Matico Oskar Dev in ravnatelj Topič, v imenu mariborskega Sokola pa br. dr. Pivko. Goste je pozdravil tudi ataše češkoslovaškega konzulata v Ljubljani dr. Zahorsky. Za pozdrave se je zahvalil predsednik »Hilakola« dr. Mostelj, ki je povdarjal tesne vezi med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Glasbena Matica je zapela nato »Bivati Čehove« in med sviranjem vojaške godbe so se nato odpravili gostje, burno pozdravljeni od občinstva, k obedu v Grajsko klet. — Zvečer se je vršil v Götzovi dvorani koncert, ki je bil sijajno obiskan. Dvorana je bila tako natlačena kot še pri nobeni drugi prireditvi.

— **Naiden samomorilec.** Pogrešane o orožnika Kosem Julija iz Lendave so pred par dnevi našli v Muri. Ustrelil se je z lastno puško. Kaj ga je gnalo v smrt se ne ve.

— **Naiden truplo postajenačelnika Kosmača.** Predvčerajšnjem se je našlo v luži ob železniškem nastpu truplo že dolgo pogrešanega žel. uradnika Rudolfa Kosmača. Ali se je izvršil zločin ali samomor, še ni dognano.

— **Vse najbolje k imendanu** žele gospodu Šostariču, trgovcu v Mariboru njegovi uslužbenici.

Celje.

— **Mestno gledališče v Celju.** V četrtek, 12. t. m. so v našem gledališču ponovili Cankarjevo farsco »Pohujšanje v dolini Sentiljorjanske«. Kakor pri premieri, je igra tudi pri repriži dosegla najslajnejši uspeh. Za prihodnje dni se pripravlja angleška burka »Min Hobbo«. — Še enkrat poudarjamo, da je dolžnost celjskega občinstva, da pridno zahaja v gledališče in da tako vsaj malo zadostnja nesebičnim ter požrtvovalnim igralcem.

— **Produktivno združno krojačev** so ustanovili celjski krojaški pomočniki v Celju. Obratovalne prostore bo imela zadruga v Razlagovi ulici.

— **Beračenje otrok** se je v Celju zelo razpaslo. V Mariboru je policija proti tej grdi razvadi odredila stroge odredbe. Tudi pri nas v Celju ne bi bilo napačno misliti na kaj slabejšega.

— **Obrtno nadzorništvo v Celju** se nahaja na Kerkovem trgu št. 8.

— **Cene sladkorja v Celju.** Sladkor v kockah se prodaja po 54 K, kristalni sladkor po 50 in ameriški po 46 K kilogram.

— **Novo trgovino** je otvoril v Celju na Cankarjevi cesti trgovec Fabian.

Priloga "JUGOSLAVIJA"

Primorje.

— **Poziv primorskim učiteljem,** ki bivaajo v Jugoslaviji, je prinesla tržaška »Edinost«, kjer pravi: »Apeliramo še enkrat na narodno čast in zavest našega učiteljstva, da naj se vrne nazaj na svoja mesta. Vztrajati moramo do zadnjega, ker s tem, da bežimo, se odrekamo svojim pravicam. Nočeno gnati koga v preveliko žrtve, a brez žrtve ne živi pri nas niti zadnji gorski pastir. Kdor ima dobo voljo, naj sluša, kdor pa je komoden, naj ostane kjer je, a naj se ne ustji pri vsaki priliki o idealnosti in požrtvovalnosti.«

— **Kršitev voljne svobode.** Fašisti drve z avtomobili po Istri ter vdirajo po hišah in pobirajo glasovnice z lipovo vejico. Tako so pri Sv. Petru v Pirančini preiskali vse hiše, odprli sode, da je vino izteklo ter zažigali kope sena in slame. V Crnem kalu so iz hiše Andrejašiča zmetali vse listine in spise na cesto ter jih zažgali, ženo in sina so pretepli ter odnesli 2800 lir in 100 srebrnih kron. Istotako so pobrali vse naše glasovnice v Marčigah in Lazah. Iz Laz so odpeljali s seboj zaupnika narodne stranke Božiča, češ, da ga bodo imeli zaprtega, dokler volitve ne minejo.

Koroško.

— **»Deutscher Schutzbund«.** O Binkošti zboruje v Celovcu »Deutscher Schutzbund«, zveza raznih nemških obrambnih društev. Zborovanje, ki bo trajalo od 12.—18. t. m. ima na dnevnem redu sledeča predavanja: Svetovno-politični položaj nemštva, notranji položaj »Reich«, ljudsko glasovanje v Prusiji, na Koroškem in Zg. Šleziji, poročilo o seji glede majšinskih pravic. Nadalje dve predavanji o priklonitvi Avstrije k Nemčiji, gospodarska vprašanja nemških manjšin in njih zveza z materino deželo. V posebnih sejah se bo razpravljalo o sledečem: Podrobno delo glede vprašanj priklonitve, gospodarska vprašanja, cerkveno delo, kulturno in prosvetno delo, žensko delo, delovanje mladine obmejne in inozemskega nemštva časopise, društvena organizacija in dobava denarnih sredstev za društvo. Ponedeljek 16. t. m. se bo vršilo v gledališču slavnostno zborovanje s kratkimi govori zastopnikov obmejnih in inozemskih Nemcev. Nato se vrši velika manifestacija na Glavnem trgu. Iz sporeda je razvidno, kako temeljito se bavijo Nemci z raznimi važnimi vprašanji. Razpravljali bodo tudi o naši državi in o iredenti, katero bodo razvijali v njej. Dočim se pa Nemci tako temeljito pripravljajo, divja pri nas bratomorni politični boj, ki nam ne pušča časa, da bi se bavili z važnejšimi rečmi. Upamo, da bo naša vlada vendar le uvidela, kako važno je obmejno vprašanje, posebno pa vprašanje Meziške doline kot najbolj ogrožene pokrajine.

Sokolstvo.

— **Sokol Moste** pri Ljubljani vabi svoje članstvo ter članstvo bratskih društev na svoj prvi pomladanski izlet, katerega napravi na binkoštni ponedeljek, 16. t. m. v Beričevo — Dol. Zbratišče pred ljudsko šolo v Mostah. Odhod točno ob 13. pop. — Odbor.

Sport in turiztika.

— **Nogomet.** — Ilirija: Sparta, Zagreb. Na binkoštno nedeljo in ponedeljek igra proti Iliriji zagrebška Sparta, eno prvih in najsimpatičnejših zagrebških klubov. Sparta je že večkrat igrala v Ljubljani, njena igra bazira na povsem modernih kombinacij. Pričetek tekem oba dnevi ob 17. uri, blagajne se otvorijo ob pol 17. uri. Dijaške vstopnice se dobe le v predprodaji.

— **Kolesarska cestna dirka** na progi Ljubljana-Planina, katere se je vsled stalno deževnega vremena preložila, se vrši v nedeljo 22. t. m. ob vsakem vremenu in sicer: v dveh skupinah. I. glavna skupina in II. kot skupina juniorjev, to je tistih, kateri še nimajo nikakih daril. (samo I. darila.) Start za juniorje ob 10. uri, za I. skupino ob 10 in 4 min. pri 1.100 km na Tržaški cesti, elij na Planini pri 45.100 km. Za vsako skupino so določena 3 darila. Prijave sprejema klubov drugi blagajnik gosp. Ogrin, trvdka Gorec, Gosposvetska c. 14 do četrtka 19. t. m. do 8. ure zvečer proti prijavnini 2 dinarjev. Na prepozne prijave se ne bo oziralo. — Isti dan se vrši izlet kolesarjev in motočiklistov na Planino. — Odhod ob 8. uri zjutraj iz dvorišča pri Novem svetu. Vabljeni so vsi prijatelji kolesarskega sporta!

— **Hotel Sv. Janez** ob Bohinjskem jezeru je prevzelo z današnjim dnem v oskrbo in obratovanje Slovensko Planinsko društvo. Vodstvo obratovanja je poverilo ravnate-

lju ge. Mariči Jerajevi, katere ime jamči za to, da bo to prvotno alpsko letovišče doseglo zopet svoj nekdanji sloves.

Gledališče in glasba.

— **Hrvatski koncert** pevskega zbora »Lisinski« priredi v Ljubljani enega ev. dva koncerta v dne 24. in 25. maja. Prvi spored bo obsegal izključno jugoslovanska dela hrvaške, srbske in slovenske glasbene literature. Spored drugega koncerta bi obsegal moderna dela češke, ruske in francoske glasbene literature. — Izvzemši 3 Lajovičevih pesmi, se bodo izvajala dela, ki doslej pri nas še niso bila izvajana. Vstopnice za ta koncert se že danes lahko rezervirajo.

Mali oglasi.

Proda se:

KOMPLETNA OPRAVA

za spalno sobo, ter več drugih predmetov za gospodinjstvo se radi odpotovanja takoj proda. Ogleda se lahko do torka vsaki dan, tudi v praznikih, od 10—12. in od 2—4. ure v Kersnikovi ulici št. 3, pritličje, levo. 832

LEPO POSESTVO

na Pobrežju št. 59 pri Mariboru se z vsa žvino in letošnjo setvo takoj po ceni proda. Ogleda se istotam v nedeljah in praznikih. 833

RUSKA KNJIŽEVNOST!

Češko jugoslovenska naklada J. Herejk, Zagreb, preuzela je generalno zastupstvo za državu SHS osim Srbije Slavenskoga nakladstva, i ima na zalih bogati izbor ruske literature. Tražite cjenike. Naručite se brzo i odma odpremajte. 834

CIGARETNI PAPIR

Ollerschau, Abadie, Altesse ter stročnice Abadie, Jacobi, Altesse, Derbi, Mira. Vžigalice, pisemski, trgovski, stekleni in šmirgelni papir. Koverte, črnilo, motvoz, sukanec, toaletno milo, olje za šivalne stroje, kremo za čevlje, ličilo ter drugo blago se dobi in razpošilja po najnižji ceni A. Erker, Slomškova ulica 11 — Resljeva cesta 20. 840

DVE ENONADSTROPNI HIŠI

z 10 stanovanji, gostilno s tremi lepimi prostori z vsem inventarjem, potem trgovina z vso opravo, lokal za mesarjito ter vrt s kegljiščem na zelo prometnem kraju tik tovarne na Gorenjskem se proda radi družinskih razmer. Cena po dogovoru. Ponudbe pod šifro »Lepa prilžnost« s 1061 na upravo »Jugoslavije«. 841

POSNEMALNIK »ALFA VIOLA«

nov, ima napredaj Fran Teržan, pek, Petrovč pri Celju. Istotam se sprejme učenec poštenih staršev, ki bi imel veselje do pekarske obrti. 842

2 VAGONA FIŽOLA

(rdečega) lepega, letnika 1920 po ugodni ceni napredaj pri Ivan Novak, trgovcu št. Vid, p. Lukovica pri Domžalah. 843

SVILEN IN KREP PAPIR VSEH VRST.

Žice za rože in cvetlice vse številke. Perje za rože vse vrste. Vence in šopke za neveste in birmance. Svilene trakove vse barve in širine. Cigaretetni papir: Ollerschau z vojakom in tičem z vodenim tiskom. Abadie, Ollub, Altesse itd. Stročnice št. 2 in 3. Razpošilja papirica J. Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 725

MARIJA BAUMGARTNER,

Celje, Gosposka ulica 25.

Prodaja spalnega jedilnega in kuhinjskega pohištva. Zaloga tapetiranih izdelkov. 170

PRODAJA KOČIJE!!!

Proda se iz proste roke krasna skoraj nova, popolnoma izborna ohranjena kočija. Cenjene ponudbe prosim na upravnistvo Jugoslavije pod »kočija«. 844

Službe:

STROJEPISKA

večša slovensčina in nemščina v pisavi in besedi, išče mesta. Cenjene ponudbe pod »Strojeписка« na upravo lista. 837

KAVARNIŠKA KUCHARICA

kavarniški sluga, nočni čuvaj se takoj sprejmejo v kavarni »Zvezda«. 835

TRGOVSKI SLUGA

ki bi ob enem bil hišnik, se sprejme v veletrgovini. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 829. 829

SLUŽKINJA

poštena, ki zna nekoliko kuhati, se sprejme. Plača dobra. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg št. 28.

UČENEC

poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine in s primerno šolsko naobrazbo, se sprejme takoj v trgovini z železnino in specerijo, Franc Kastelic v Kandiji pri Novem mestu. 826

DVA KOLARSKA POMOČNIKA

se sprejmeta, eden za boljše delo. Ivan Zajc, kolar, Vir pri Domžalah. 817

TRGOVSKI POMOČNIK.

agilen, popolnoma izurjen v železnini, se sprejme takoj. Trgovina mešanega blaga Šterk, Črnomelj. 820

ISČEM ČEVJARSKEGA POMOČNIKA

boljši moč za takojšen nastop. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Matej Stražar, čevljarski mojster, Domžale št. 30. 819

A. K. Green: Nevestina skrivnost. (Dalje.)

Kameronu je bilo težko pri srcu; nizkoto se mu je zdelo izvabiti ženi skrivnost njenega dobrotnika.

Rekel je, da mora odpotovati za delj časa, ker ga kličejo k nekemu bolniku; dotlej naj redno jemlje zdravilo in se ravnam natanko po njegovih navodilih; kadar bom toliko popravljena, da bom mogla vstati, naj mu sporočim. In to bi rada storila, če bi le mogla čitati, kaj mi je zapisal. Povejte mi vendar, ali se pravi »Yonkers« ali »Orange«, ker sama ne morem razbrati.

Doktor je le težko premagal svojo naravno mržnjo do vsakega zviščnosti; a tu ni bilo druge izbire.

Meni se godi takisto, dobra žena; tudi jaz ne vem, ali je Yonkers ali Orange. Res bi bil moral zapisati bolj razločno. Pokažite mi naslov, ki ga je pustil vam, morda je na njem pisava lepša.

Obotavlja se, je segla z roko pod zglavje. Pogledal mi je naravnost v oči in rekel, da ne sme nihče videti listka, ako pa bi ga našli, naj ne povem, kdo ga je napisal. A s tem gotovo ni meril na vas, saj ste njegov prijatelj in dober zdravnik kakor on sam.

Ne, njega ni mislil Molesworth — kako naj bi bil slutil vzroke, ki so ga spravili na njegovo sled? Kameron je vzel papir in ga prečital na prvi pogled. Zdaj je vedel vse, kar je bilo potreba. To ni Yonkers ne Orange, je dejal ubogi Brigiti, vrnivši si naslov, marveč Harley. Nato jo je preiskal, uveril se, da napreduje in mora biti kmalu zdrava, zabil ji je še enkrat, naj se ravna natanko po predpisih, ter odšel iz bolnice v zavesti, da bi niti Gryce ne bi bil mogel opravičiti spretnosti svoje naloge.

Napil se je k zdravniku, kateremu je bil izročil zdraviljenje svoje žene, dogovoril se z njim o vsem potrebnem in krenil nato domov. — Toda veselo upanje ni dajalo njegovim nogam peroti; spremljala sta ga tesnoba in strah pred najhujšim, kar ga je moglo doleteti: da se ne bi bila vrnila ženi zavest in ne bi s hrepenjem čakala njegovega prihoda!

Ta udarec pa mu vendar ni bil namenjen. Genovefina stanje je bilo neizpomenjeno, in nova strežnica, ki jo je bil poslal policijski nadzornik, ni potrebovala posebnega pojasnila, zakaj ga ni v bolniško sobo.

In tako se je pripravil na svoje pustolovno podjetje in odšel z doma, ne da bi bil položil roko na kljuko vrat, ki so bila zanj še pred malo dnevi vrata zemeljskega raja.

★

TRETJA KNJIGA.

Sedemindvajseto poglavje.

Naslov, ki ga je bila dobila Brigita od doktorja Moleswortha, se je glasil:

J. M.
poste restante
Harley N. Y.

Harley leži ob železnici, precej daleč od Novega Yorka. Doktor Kameron je dospel tja še tisti dan; bila je sobota.

Njegova prva pot je bila na pošto. Ali je že prišel J. M. po svoja današnja pisma? je vprašal poštarja? J. M. P — Kdo je to?

Gospod, ki dobiva semkaj pisma pod tem naslovom; poznam ga in moram govoriti z njim.

Potem je najbolje, da ga poiščete na njegovem stanovanju. Tukaj je neznani.

Kameron je razočaran odšel. Postopal je sicer še nekaj minut okrog poštnega postopja, nadejaje se, da zagleda kje Moleswortha; ker pa njegova visoka in stasita postava ni mogla ostati dolgo neopažena, je sklenil opustiti to postojanko in si najprej ogledati mesto. Nemirno je metal oči po ulicah in hišnih pročeljih, kakor bi upal zasačiti kje moža, ki ga išče; zdajci pa mu je prišlo na um, da lahko stoji begunec v tem hipu za kakim oknom in ga utegne

opaziti. Morda si je bil s tem nepremišljenim in nepotrebnim razstavljanjem svoje osebe že pokvaril up, da ga zasledi.

Kdor igra tajnega policista, je rekel sam pri sebi, ne sme z ničimer opozarjati nase; čim nezatnejši je, tem bolje zanj. Moja postava mi je napoti; mami bi bil takšen kakor siromak za svojim hrbtom, ki ga zdajle vidiš, v naslednjem trenutku pa jedva spoznaš.

Pri tem se je ozrl skoraj z zavistjo na moškega srednje postave, ki je taval dozdevno brez cilja od izlozbe do izlozbe.

Kameron je krenil zdaj v gostilno, da bi v kakem mirnem kotičku preudaril svoje prihodnje korake. — Kmalu za njim je vstopil tudi postopač, katerega je prej na ulici blagorval zaradi njegovega obraza, in sedel v drugi konec gostilniške sobe.

Zdravnik je šele zdaj izprevidel, kako težko nalogo si je zadal. Kam naj se obrne, da izve, ali je zadnje dni dospel v mesto človek, ki bi bil podoben Molesworthu? Ali naj vpraša gostilničarja ali rajše uradnika na železnici, ter izvoške, ki vozijo tuje s kolodvora? S tem pa bi izdal svoj namen in ga morda celo prepričal. Ko bi bil prosil vsaj policijo, naj ga priporoči komu, da mu pomore in mu oskrbi najnujnejše podatke! — Nazadnje pa se je vendar spomnil nečesa, kar ga je utegnilo spraviti na dobro sled. Rekel si je namreč, da bo Molesworth, naj že

tiči kjer hoče, vsekako želel vedeti, ali je dognala policija kaj novega v njegovi zadevi. V ta namen je moral kupovati neposredno ali po kom drugem novojorške časopise.

Kameron si je dal pokazati po gostilničarju prodajalno časopisov in vprašal tam, ali je prišel te dni kak tujec naročat novojorške liste. Rekli so mu, da ne.

A morda je začel kak tujakšnji odjemalec čitati »Herald« ali novojorške »Times«?

To pač. Staremu Jakobu je prišlo mahoma na um, da je začel študirati »Herald«; vsak drugi dan se oglasi ponj.

Kameron si je zapomnil ime ter vprašal pri večerji mimogrede po starem možu. Povedali so mu, da je najemnik in živi nekaj milj od mesta. Beseda je dala besedo, in doktor ni izvedel samo, da stanuje pri Jakobu Lewisu tujec, ki ni član njegove rodbine, marveč tudi, da prihaja najemnik vsako nedeljo v mesto v cerkev. Potemtakem si je Kameron lahko prihranil dolgo pot, ki bi bila morda itak zaman. Sklenil je počakati jutrišnjega dne in poizvedeti medtem še toinono.

Ko se je stemnilo, je krenil doktor spet po mestu, da bi našel kako priliko in poslušal pomenke brezdelnih ljudi. Mogoče je bilo vendarle, da ujame kje par koristnih besed.

Pošljite naročnino!

UNDERWOOD OPALOGRAPH

pisalni stroj

Zahtevajte
prospekt!

razmnoževalni aparat

Glavno zastopstvo:

THE REX CO
Ljubljana.

Moko,
koruzo,
pšenico
dobite po konkurenčni ceni
pri trdki
B. ŠURJAK & drug
Zagreb, Gunduličeva ulica 58.
Zahtevajte cenike!

Zaloga
vsakovrstnih nogavic
in pletenin, bombaža,
sukanca, vezalk itd.
Velika partija platna
za rjuhe 150 cm. —
Najnižje cene, ker
sam dovažam.
F. PEČENKO, Turjaški trg št. 1.
Ugodna prilika za nakup
suhe in sveže slanine
Dobi se pri **Franc Lautžarju**,
Sv. Petra c. 83, ali na stojnici v
Solskem drevoredu. — Razpošilja se
od 10 kg naprej.

Prodajalka
izurjena v papirni stroki se
sprejme. Vpraša se v trgovini
Iv. Bonač.

Družabnik
z ca 400.000 K kapitala za raz-
širjenje dobro idočih tovarne se
išče. — Ponudbe pod »Kapital«
na upravo lista.

Erjavec & Turk
„Pri zlati lopati“
trgovina z železnino
Valvazorjev trg št. 7
(nasproti križanske cerkve.)
Zaloga cementa in karbida.

IZJAVA.

Opozarjam, da bodem proti ptuj-
skim raznašalcem različnih vesti o
moji osebi gledé zadeve z gg. Oset-om
in Čajko-m v vsakem konkretnem
slučaju brezobzirno sodnijskim potom
nastopil, ker so iste popolnoma izmiš-
ljene in brez vsake dejanske podlage.

Emeran Štoklas
Sv. Andraž v Halozah (Ptuj).

Prima angleški Kristal
„Boraks“
vsaka množina se dobi po K 31—
franco skladišče. — Naročila na

PROMET
tehn. industr. podjetje d. z o. z.
Ljubljana, Gradišče 9/1.

Polnogumijasti obroči
za tovorne avtomobile
Pnevmatiko
za kolesa in avtomobile
Koleca
Avtomobili
najceneje.
J. Gorec,
Ljubljana.
Gospodsvetska cesta 14.

Industrijsko sol
za usnjarje v vrečah in
belo jedilno sol
oddaja vsako množino franco
Maribor trdka

ANTON TONEJC IN DRUG
MARIBOR.
Telefon 68. Telefon 68.
Zahtevajte cene!

Kostanjev les
vsako množino kupi
„Drava“
lesna industrijska delniška družba
Maribor,
Aleksandrova c. 51.

Popravila
tvorniških, poljedelskih
(mlatilnice, plugi, stroji za rez, stroji za rezanje piče in druge).
Vse vrste mlinskih strojev in naprav kakor tudi vsa stružna dela
izvršuje strokovnjaško in točno. Sprejema najrazličnejše fasonske
dele v množinsko izdelovanje za ključavničarske in mehanične
delavnice: „Bistra“, kovinska industrija v Domžalah.

Medić, Rakovec & Zankl prej
A. Zankl
sinevi.
Tovarna kem. in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavci: Meraki. Ljubljana. — Telefon: 64.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za
obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski
in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za
pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.
Ceniki se začasno nerazpošiljajo!

„Triglav“
sladno kavo
kavine konzerve s sladkorjem
kavine konzerve brez sladkorja
marmelado
nudi po najnižji dnevni ceni
in v vsaki množini
Delniška družba „TRIGLAV“
tovarna hranli
v Smarcl p. Kamniku
Kupuje tudi tozadevne surovine.

!! Pozor kolesarji !!

Vljudo naznanjam, da lakiram z najboljšim uspehom vozna kolesa,
živalne stroje itd. v peči. Izvršim v dveh dneh. Priporočam se tudi
za lakiranje avtomobilov.

A. MALGAJ Sp. Siška Knezova 121.

Dežne plašče

iz nepremočljivega angleškega Waterproof Clotha
kakor ravno tako blago na metre, po zelo
--- znižanih cenah priporoča trdka ---

A. & E. Skaberne.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi
predmeti vseh vrst na drobno in de-
belo. — Glavno zastopstvo polnih gu-
mijevih obročev za tovorne automo-
bile tovarne Walter Martiny. — Auto-
garaže in autodelavnice s stiskalnico
za montiranje gumijevih obročev pod
vodstvom inženirja v centrali, Ljub-
ljana, Rimska cesta 2. — Prevozno
podjetje za prevoz blaga celih va-
gonov na vse kraje, za kar je na
razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala:
Ljubljana, Rimska
cesta 2.
Podružnice: Ljubljana, Maribor, Beograd,
Dunajska c. 20. Jurčičeva ul. 9, Knez Mihajlova
tel. št. 470. tel. št. 133. ul. 3.

Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“

Kapital: 20.000.000 kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerve okrog 6.000.000 kron.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu. Ljubljana Selenburova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.
Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut, — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.